

بررسی کشتارگاهی ضایعات ریوی گاوان در شهرستان ورامین

رضا صداقت^۱، صمد لطف اله زاده^۲، محمد حسین محمدیها^۳*

۱- عضو هیأت علمی گروه آموزشی علوم تشریح و پاتولوژی دانشکده پزشکی دانشگاه شاهد، تهران - ایران
۲- عضو هیأت علمی گروه آموزشی علوم درمانگاهی دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار، گرمسار - ایران
۳- دانش آموخته دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار، گرمسار - ایران

* نویسنده مسئول: sedaghat@shahed.ac.ir

An abattoir survey of pulmonary lesions of cattle in Varamin city

Sedaghat, R.¹, Lotfollahzadeh, S.², Mohammadiha, M.H.³

¹Department of Anatomy & Pathology, Faculty of Medicine, Shahed University, Tehran-Iran. ²Department of Clinical Sciences, Faculty of Veterinary Medicine, Islamic Azad University, Garmsar Branch, Garmsar- Iran. ³Graduated from School of Veterinary Medicine, Islamic Azad University, Garmsar Branch, Garmsar- Iran.

Respiratory system diseases are common and very important in domestic animals particularly ruminants. In order to achieve a comprehensive histopathological survey of pulmonary lesions, this study was designed. A total of 100 tissue samples from 1000 pneumonic lungs of cattle were selected randomly and examined grossly. Tissue specimens were fixed in 10% formalin solution and routinely processed, embedded in paraffin, sectioned at 5 micrometers, stained with hematoxylin and eosin (HE), and studied microscopically. Microscopic pulmonary lesions were evaluated and classified. On the basis of distribution of lesions, focal pneumonias (11%), lobular pneumonias (15%), lobar pneumonias (12%) and diffuse pneumonias (62%) were recorded. According to the type of inflammation, exudative pneumonias (13%), proliferative pneumonias (59%) and exudative - proliferative pneumonias (28%) were recorded.

According to initial site of involvement and pattern of spread of the lesion, suppurative bronchopneumonias (15%), fibrinous bronchopneumonias (12%), interstitial pneumonias (65%), granulomatous pneumonias (8%), and embolic pneumonias (0%) were recorded. Results of this study showed that nearly all types of pneumonias occur in slaughtered cattle from Varamin. Interstitial pneumonias, however, have the highest prevalence. *Vet. J. of Islam. Azad Univ., Garmsar Branch. 1, 5: 13-19, 2007.*

Key words: Pulmonary lesions, cattle, Slaughter house, Varamin, Pneumonia.

که بسیاری از بیماری‌های گاو مستقیم یا غیر مستقیم ناشی از اختلال در عملکرد دستگاه تنفس می‌باشد (۱۵، ۲۴). دستگاه تنفس نقش مهمی در روند متابولیسم بدن ایفا می‌نماید و هرگونه اختلال در عملکرد این دستگاه، کاهش بازده لاشه و همچنین حذف ریه‌های مبتلا به بیماری را به هنگام کشتار در پی دارد که

چکیده

بیماری‌های دستگاه تنفس در حیوانات اهلی بویژه نشخوارکنندگان شایع و مهم هستند. به منظور نیل به انجام یک بررسی هیستوپاتولوژیک جامع در مورد ضایعات ریوی گاوان کشتار شده شهرستان ورامین، این مطالعه طراحی شد. ریه هزار راس گاو ارجاعی به کشتارگاه ورامین مورد بررسی قرار گرفت. از بین هزار جفت ریه، یک صد جفت که دارای ضایعات ماکروسکوپیگ معرف پنومونی بودند انتخاب گردیدند. سپس، جهت مطالعه میکروسکوپیگ نمونه‌هایی تهیه شد. این نمونه‌ها پس از ثبوت در محلول فرمالین ده درصد، جهت قالب‌گیری با پارافین مراحل مختلف آماده‌سازی بافت را گذراندند. آنگاه برش‌های ۵ میکرومتری تهیه و سپس با روش هماتوکسیلین و انوزین رنگ آمیزی شدند و از نظر انواع ضایعات هیستوپاتولوژیک با میکروسکوپیگ نوری مورد بررسی و طبقه‌بندی قرار گرفتند. پنومونی‌ها و فراوانی آنها بر اساس انتشار ضایعات، پنومونی‌های کانونی ۱۱ درصد، پنومونی‌های لوبولی ۱۵ درصد، پنومونی‌های لویی ۱۲ درصد، و پنومونی‌های منتشر ۶۲ درصد و بر اساس نوع آماس، پنومونی‌های اکسوداتیو ۱۳ درصد، پنومونی‌های پرولیفراتیو ۵۹ درصد، و پنومونی‌های اکسوداتیو-پرولیفراتیو ۲۸ درصد و بر اساس محل آغازین ابتلا و الگوی انتشار ضایعه، برونکو پنومونی‌های چرکی ۱۵ درصد، برونکو پنومونی‌های فیبری ۱۳ درصد، پنومونی‌های بینابینی ۶۵ درصد، پنومونی‌های گرانولوماتوز ۸ درصد و پنومونی‌های آمبولیک صفر درصد ثبت گردید. نتایج حاصل از این مطالعه نشان داد که تقریباً تمام انواع پنومونی‌ها در گاوان کشتار شده شهرستان ورامین دیده می‌شوند. با این وجود، پنومونی‌های بینابینی بالاترین میزان وقوع را نشان دادند. مجله دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار، ۱۳۸۶، دوره ۱، شماره ۵، ۱۹-۱۳.

واژه‌های کلیدی: ضایعات ریوی، گاو، کشتارگاه، ورامین، پنومونی.

مقدمه

بیماری‌های دستگاه تنفس از شایع‌ترین و مهم‌ترین بیماری‌های حیوانات اهلی به ویژه نشخوارکنندگان می‌باشند (۹، ۱۶). این بیماری‌ها در گاو از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند به طوری

